

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

ORSZÁGGYÜLÉS HIVATALA

Érkezett: 2007 MAJ 2 1

T/3095. számú

törvényjavaslat

**a nemzeti agrárkár-enyhítési rendszerről szóló 2006. évi LXXXVIII. törvény
módosításáról**

Előadó:

**Gráf József
földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter**

Budapest, 2007. május

2007. évi... törvény
a nemzeti agrárkár-enyhítési rendszerről szóló 2006. évi LXXXVIII. törvény
módosításáról

1. §

(1) A nemzeti agrárkár-enyhítési rendszerről szóló 2006. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 1. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A törvény célja a mezőgazdasági termelők önkéntes befizetéséből és az állam ezzel legalább azonos összegű költségvetési támogatásából keletkező pénzügyi forrás létrehozása, amely a befizető mezőgazdasági termelők körében az elemi csapás okozta károk részbeni megtérítésére (a továbbiakban: kárenyhítő juttatás) szolgál.”

(2) A Tv. 1. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A törvény alapján járó kárenyhítő juttatás feltételei megfelelnek a Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról és a 70/2001/EK rendelet módosításáról szóló 2006. december 15-i 1857/2006/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1857/2006/EK bizottsági rendelet) 11. cikke szerinti kedvezőtlen éghajlati jelenségek folytán járó támogatás igénybevétele valamennyi feltételének.”

2. §

(1) A Tv. 2. § *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„*a)* *elemi kár*: szántó, valamint szőlő és gyümölcsös ültetvény művelési ágú termőföldön aszály-, belvív- és fagykár;”

(2) A Tv. 2. § *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„*b)* *mezőgazdasági termelő*: az 1857/2006/EK bizottsági rendelet szerinti kis-és középvállalkozó;”

(3) A Tv. 2. § *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„*c)* *termőföld*: a külterületen található, az 1782/2003/EK tanácsi rendelet 143.b) cikk (4) bekezdésében meghatározottak szerinti terület, csökkentve a gyep művelési ágú területtel;”

3. §

(1) A Tv. 4. § (1) bekezdésének *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(1) A kárenyhítő juttatásra a szerződő fél abban az esetben jogosult, amennyiben]

„*a)* a használatában lévő összes termőföld vonatkozásában a kárenyhítési szerződés legalább a tárgyév első napjától, a 2007. évben legkésőbb 2007. július 15-étől folyamatosan fennállt, ideértve azt az esetet is, amikor a földhasználó személyében bekövetkezett változás miatt az új földhasználó a termőföldre új kárenyhítési szerződést köt;”

(2) A Tv. 4. § (1) bekezdésének *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(1) A kárenyhítő juttatásra a szerződő fél abban az esetben jogosult, amennyiben]

„*c)* a használatában levő termőföldön az ő használati ideje alatt bekövetkezett belvív-, és fagykárt a külön jogszabályban meghatározottak szerint az agrárkár-megállapító szervhez bejelentette;”

4. §

A Tv. 6. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. § A kárenyhítési szerződések alapján történő rendszeres befizetések a kárenyhítő juttatás forrásául szolgáló, az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által vezetett minisztérium költségvetési fejezet fejezeti kezelésű előirányzatának (a továbbiakban: előirányzat) bevételét képezik.”

5. §

(1) A Tv. 7. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szerződő éves befizetési kötelezettségének összegét az általa használt termőföld nagysága és az (1) bekezdés szerinti mérték alapján kell meghatározni. A befizetést 2007. évben szeptember 30-ig, 2008. évtől kezdődően a tárgyév május 31. napjáig kell teljesíteni.”

(2) A Tv. 7. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki :

„(4) Ha a szerződő a jogszabályban foglalt vagy a szerződésben vállalt kötelezettségét megszegi, a részére az adott évben kifizetett kárenyhítő juttatásnak a jogszabályban vagy a kárenyhítési szerződésben meghatározott része jogosulatlanul igénybevett támogatásnak minősül és azt a szerződő az agrárkár-nyhítési szerv erre

vonatkozó felhívását követő 30 napon belül köteles visszafizetni. A határidőben vissza nem fizetett kárenyhítő juttatás adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.”

6. §

A Tv. 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § (1) Az állam központi költségvetési forrásból évenként a 6. § szerinti befizetéssel legalább azonos összegű támogatással járul hozzá a kárenyhítés pénzügyi forrásaihoz.

(2) A Kormány nyilvános határozatban dönthet a termelői befizetéseket meghaladó összegű többlet költségvetési hozzájárulás biztosításáról, továbbá szempontokat határozhat meg a többlet költségvetési hozzájárulás igénybevételének szakmai feltételrendszerére. A kárenyhítési igények elbírálása során a többlet költségvetési hozzájárulás azon szerződők között osztható fel, akik teljesítik a külön jogszabályban meghatározott feltételeket.

(3) Az előirányzat központi költségvetésből történő évenkénti támogatása 2008. évtől nem lehet kevesebb, mint a tárgyévvel megelőző évben a termelők által a 6. § szerint befizetett összeg.

(4) A 6. § szerinti termelői befizetés és a támogatási előirányzat kizárólag az e törvény szerinti célokra használható fel.

(5) A (4) bekezdés szerinti összeg maradványa nem vonható el, nem csoportosítható át, nem csökkenthető és nem zárolható, arra a mindenkori költségvetési törvény által előírt tartalék- és maradványképzési kötelezettség nem vonatkozik. Az összeg tárgyévben kárenyhítő juttatásra fel nem használt részét a következő évre kötelezően át kell vinni.

7. §

(1) A Tv. 9. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szerződő elemi csapás esetén legfeljebb a hozamérték-csökkenésnek az 1857/2006/EK bizottsági rendelet 11. cikk (2) bekezdésében meghatározott mértéke szerinti kárenyhítő juttatásra jogosult. Amennyiben a 6. § szerinti bevételek és a 8. § szerinti támogatás együttes összege nem fedezi a tárgyévben maximálisan adható kárenyhítés összegét, úgy a kárenyhítő juttatás mértékét az adott évben valamennyi szerződőnél arányosan csökkenteni kell.”

(2) A Tv. 9. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az agrárkár-enyhítési szerv kárenyhítési kötelezettsége legfeljebb az (1) bekezdés szerinti juttatásnak a biztosító által – a 4. § (3) bekezdése szerinti biztosítási szerződés alapján – nem fedezett részére terjed ki.”

(3) A Tv. 9. §-a a következő (4)-(5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A tárgyév november 1-jéig az agrárkár-enyhítési szervhez benyújtott előlegfizetési igényre a miniszter döntése alapján a tárgyévben a kárenyhítési igény 90 %-áig előleg fizethető ki.

(5) Amennyiben a termelő kárenyhítési előlegként a véglegesen megállapított kárenyhítési juttatást meghaladó összegű előleget kapott, a különbözetet 30 napon belül köteles visszafizetni. A határidőben vissza nem fizetett előleg adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.”

8. §

A Tv. 10. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. § A szerződőket a 11. § (1) bekezdés e) pontja szerint megillető kárenyhítő juttatásra vonatkozó kifizetési tervet az agrárkár-enyhítési szerv jóváhagyásra bemutatja a miniszternek.”

9. §

A Tv. 12. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy:

a) a hozamérték-csökkenés kiszámításának módját, az elemi csapás bejelentésének, igazolásának, az előlegfizetési és a kárenyhítő juttatás iránti igény benyújtásának, a kárenyhítő juttatás megállapításának részletes szabályait, a kárenyhítő juttatás jogszabálysértés esetén jogosulatlanak minősülő részét és az ellenőrzés rendjét,

b) a többletforrás igénybevételéhez szükséges feltételeket és a feltételek teljesítése igazolásának módját

rendeletben határozza meg.”

10. §

A Tv. a következő 13. §-sal egészül ki:

„13. § Ez a törvény a Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról és a 70/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2006. december 15-i 1857/2006/EK bizottsági rendelet 11. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.”

11. §

(1) Ez a törvény a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) E törvény rendelkezéseit a hatálybalépése után kötött, illetve az e törvénynek megfelelően módosított szerződésekre kell alkalmazni. Az e törvény hatálybalépése előtt megkötött szerződésekre a megkötéskor hatályos jogszabályokat kell alkalmazni.

(3) Az e törvény hatálybalépése és 2007. július 15-e közötti időszakban kárenyhítési szerződést kötő mezőgazdasági termelők a szerződéskötést megelőzően, a 2007. évben bekövetkezett és igazolt elemi károk esetében is igényelhetnek kárenyhítő juttatást.

12. §

Ez a törvény a Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról és a 70/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2006. december 15-i 1857/2006/EK bizottsági rendelet 11. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

Általános indokolás

A mezőgazdasági termelés időjárási okok miatt megnövekedett kockázatainak kezelésére új agrárkár-enyhítési rendszer került kidolgozásra, amely az Európai Bizottság egyetértésének megszerzését követően 2007. január 1-jétől a 2006. évi LXXXVIII. törvénnyel lépett hatályba. A törvény alapján a katasztrófa jellegű ár- és belvíz, fagy- és aszálykárok enyhítésére nyílik lehetőség a kockázatközösséghez csatlakozó mezőgazdasági termelők körében. A kárenyhítési rendszer a súlyos, 30% fölötti hozamkieséssel járó elemi károk kezeléséről rendelkezik. A rendszerhez a termelők – az általuk használt összes földterület alapján viszonylag csekély összegű hozzájárulás befizetését vállalva – önként csatlakozhatnak. Az állam pedig arra vállal kötelezettséget, hogy e kasszába évenként a termelőkével azonos összegű hozzájárulást (költségvetési támogatást) fizet be.

A törvénybe foglalt új agrárkár-enyhítési rendszer hosszú távon nyújthat kiszámítható segítséget a kárt szenvedett termelők számára, amelyet az évek alatt összegyűlő források tesznek lehetővé. A rendszer stabilitását és kiszámíthatóságát biztosítja az a garanciális szabály, amely az így összegyűlt termelői és állami befizetések maradványát kötelezően a következő év kárenyhítési céljaira irányozza elő, annak elvonását, zárolását és más célra történő felhasználását egyértelműen tiltja.

Az ez év április végén, május elején pusztító fagyok igen nagy károkat okoztak főleg az ország keleti részének területein elhelyezkedő szőlő- és gyümölcsültetvényekben. Az előzetes felmérések alapján megállapítható, hogy az ország gyümölcs-árualapjának mintegy fele elpusztult.

A termelők kárainak enyhítését a nemzeti agrárkár-enyhítési rendszerről szóló 2006. évi LXXXVIII. törvény hivatott biztosítani. Az indulás évében még nem képződhetett a termelői hozzájárulásból és az ugyanolyan nagyságú állami támogatásból olyan nagymértékű kockázati alap, amely a fentiekben említett katasztrófajellegű károk enyhítéséhez elegendőnek bizonyulna. A kárenyhítési koncepció a hosszútávon működő forrásgyűjtésen alapul, amelyben a kármentes évek befizetései is hozzájárulnak a ritkábban előforduló, viszonylag nagy károkat okozta veszteségek mérsékléséhez. Ez a forrástöbblet a már súlyos károkkal terhelt indulás évében még nem áll rendelkezésre, ami miatt rendkívüli állami beavatkozásra van szükség.

A javaslat célja a fenti törvény módosítása, amely lehetővé teszi a Kormány számára, hogy szükség esetén a kockázatközösség számára többletforrást biztosítson.

Mivel a kárenyhítések gyors intézkedést igényelnek, a törvénymódosításnak az Európai Unió Bizottságával való egyeztetéséhez a Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak

nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló 1857/2006/EK (ún. mentesítési) bizottsági rendelet által biztosított lehetőségeket indokolt igénybe venni. Ennek a rendeletnek a hatálya azonban csak a kis- és középvállalkozásokra terjed ki és a kárenyhítés nem vonatkozik az árvíz okozta elemi károkra, amelyeket más intézkedés keretében szükséges rendezni.

További célja a törvénymódosításnak a kárenyhítési rendszerbe eddig még be nem lépett termelők számára – kivételes jelleggel – a pótlólagos csatlakozás lehetőségének biztosítása, valamint a károsultak számára a kárenyhítési juttatások egy részének előleg formájában történő kifizetése is.

A javaslat az azonnali intézkedést igénylő szabályozási kérdéseken túlmenően tartalmazza a végrehajtáshoz szükséges további szövegpontosításokat is.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A javaslat 1. §-a új célként fogalmazza meg azt, hogy a mezőgazdasági termelők a jövőben ne csak az általuk korábban befizetett összegnek megfelelően, hanem akár ennél nagyobb arányban is részesülhessenek elemi csapás esetén a közreműködésükkel létrehozott pénzalpból kárenyhítő juttatásban.

A javaslat 1. §-a a kárenyhítő juttatásban részesülők körét az 1857/2006/EK bizottsági rendeletre való utalással határozza meg. Ezzel a támogatottak körét a leginkább rászoruló kis- és középvállalkozásokra korlátozza.

A 2. §-hoz

A javaslat 2. §-a a törvényben használt egyes fogalmakat pontosítja. A vonatkozó közösségi jogszabályokkal összhangban az elemi kár fogalmából kikerült az árvíz. Ez a változás nem jelenti azt, hogy az árvíz általában nem minősülne vis majornak, csak annyit, hogy árvíz esetében az esetleges kárigények rendezésére nem e törvény nyújtotta keretek között, hanem más módon, egyedileg kerül sor. A módosítás egyértelművé teszi, hogy csak a külterületi termőföldön elszenvedett kár képezheti a kárenyhítő juttatás alapját.

A 3. §-hoz

A javaslat 3. §-a megteremti annak a lehetőségét, hogy azok a mezőgazdasági termelők, akik eddig még nem csatlakoztak a kárenyhítési rendszerhez, pótlólag ezt még erre az évre kiterjedő hatállyal 2007. július 15-ig megtegyék. Ebben az esetben az újonnan csatlakozók számára is biztosított lesz az a lehetőség, hogy a 2007. április-május hónapban elszenvedett fagy, illetve jégkáruk után is kárenyhítő juttatásban részesüljenek. A határidő kitolása egyszeri alkalomra szól és esetleges késedelem esetén a mulasztást sem lehet később igazolni.

A 4. §-hoz

A javaslat 4. §-a technikai szövegpontosítást tartalmaz akkor, amikor utal az agrárpolitikáért felelős miniszterre.

Az 5. §-hoz

A javaslat 5. §-a a szerződéskötési határidő meghosszabbítására is figyelemmel a termelő befizetési kötelezettségének új határidejére vonatkozó rendelkezést tartalmaz.

Figyelemmel arra, hogy egyes esetekben a kárenyhítő juttatás kifizetésének előfeltétele, hogy a szerződő a jogszabályban, vagy a szerződésben meghatározott kötelezettségeit is teljesítse, ezért rendelkezni kell a mulasztás esetén alkalmazandó szankcióról is.

A 6. §-hoz

A javaslat 6. §-a tartalmazza azokat a rendelkezéseket, amelyek alapján a kormány a központi költségvetésből a termelői befizetéseket meghaladó összegű támogatásról is dönthet. Ebben az esetben a kormány jogosult iránymutatást adni a többlet költségvetési forrás felhasználásának szakmai feltételeire is. A javaslat megfelelő garanciákat ad arra, hogy a befizetéseket más célokra ne lehessen elvonni.

A 7. §-hoz

A javaslat 7. §-a a vonatkozó közösségi jogszabályra történő utalással kárenyhítő juttatásként kifizethető összeg maximumát a hozamérték-csökkenés 80%-ában (egyes esetekben 90%-ában) határozza meg.

Új rendelkezésként került megfogalmazásra az a lehetőség, miszerint a törvényben meghatározott esetekben a tárgyévi károkozás esetén még a tárgyévben legfeljebb 90 %-os mértékű előleg kifizetésére is sor kerülhet. A javaslat rendezi az indokolatlanul kifizetett előleg visszafizetésének a kérdését is.

A 8. §-hoz

A javaslat 8. §-a technikai szövegpontosítást tartalmaz.

A 9. §-hoz

A javaslat 9. §-a az agrárpolitikáért felelős miniszternek adott rendelet alkotásra vonatkozó felhatalmazásokat tartalmaz.

A 10. §-hoz

A javaslat 10. §-a közösségi jogharmonizációs záradékot fogalmaz meg.

A 11. §-hoz

A javaslat 11. §-a azokat az átmeneti rendelkezéseket tartalmazza, amelyek a módosított feltételrendszerre való átállásból következnek. Ezek közül külön is ki kell emelni, hogy az új feltételrendszer csak az újonnan belépőkre, illetve azokra vonatkozik, akik meglévő szerződéseiket módosítják. A szerződés-módosítási lehetőség csak azon mezőgazdasági termelőkre vonatkozik, akik egyébként megfelelnek az 1857/2006/EK bizottsági rendeletben foglaltaknak. Akik bármilyen okból nem módosítják a szerződésüket, azok tekintetében az állam felelőssége csak az eredeti befizetés arányában áll fenn, míg a többlet költségvetési juttatásban való részesedésre már nem.

A 12. §-hoz

A javaslat 12. §-a közösségi jogharmonizációs záradékot fogalmaz meg.